

منبع درس آمار توصیفی: کاربرد آمار در علوم تربیتی و روانشناسی

تالیف: عبدالوهاب پورقاز

فصل اول: تعاریف و مفاهیم

از دانشجویان، معلمین و کلیه خوانندگان عزیز انتظار می‌رود پس از مطالعه مطالب این فصل بتوانند:

- ۱ _ آمار را تعریف کنند، اهمیت آن را توضیح دهند.
- ۲ _ اهمیت آمار را در علوم تربیتی و روان‌شناسی شرح دهند.
- ۳ _ اهداف آمار را بیان کنند.
- ۴ _ مفاهیم زیر را به اختصار توضیح دهند.
الف _ جامعه
ب _ نمونه
ج _ متغیر
د _ آمار و پارامتر
م _ آمار توصیفی و استنباطی

فصل دوم: اندازه گیری

از دانشجویان، معلمین و کلیه خوانندگان عزیز انتظار می‌رود که پس از مطالعه مطالب این فصل بتوانند:

- ۱ _ مفاهیم زیر را مختصراً توضیح دهند:
الف _ اندازه گیری
ب _ متغیر کمی و کیفی
پ _ متغیر گسسته و پیوسته
ت _ داده
ج _ فراوانی
خ _ فاصله طبقاتی
ح _ حدود واقعی نمره
- ۲ - مقیاس‌های اندازه گیری را طبقه بندی کرده و هر یک را با ذکر مثال توضیح دهند:
- ۳ - متغیرهای کمی و کیفی را در مثال‌های مختلف مشخص کنند.
- ۴ - نوع مقیاس اندازه گیری را در مثال‌های مختلف تعیین کنند.
- ۵ _ حدود واقعی پایینی و بالایی نمره‌ها و طبقات داده شده را مشخص کنند.
- ۶ _ دامنه تغییرات، تعداد طبقه و فاصله طبقاتی یک سری داده را تعیین کنند.
- ۷ _ یک سری داده را به جدول فراوانی با فاصله طبقاتی مناسب تبدیل کنند.

فصل سوم: رسم نمودار

از دانشجویان، معلمین و کلیه خوانندگان عزیز انتظار می‌رود که پس از مطالعه مطالب این فصل بتوانند:

- ۱ _ مفاهیم زیر را به اختصار توضیح دهند.
الف _ نمودار

- ب _ محور مختصات
- پ _ نمودار چند ضلعی
- ت _ نمودار هموار شده
- ث _ نمودار میله ای
- ج _ نمودار هیستوگرام
- چ _ نمودار فراوانی تراکمی
- ۲ - تفاوت نمودار ستونی و چند ضلعی را شرح دهند.
- ۳ _ چگونگی مقایسه دو یا چند توزیع فراوانی را توسط نمودار بیان کنند.
- ۴ - انواع نمودار را برای یک توزیع فراوانی رسم کنند.

فصل چهارم: شاخص های مقدار متوسط

از دانشجویان ، معلمین و خوانندگان عزیز انتظار می رود پس از مطالعه مطالب این فصل بتوانند :

- ۱ _ مفاهیم زیر را به اختصار توضیح دهند.
- الف _ شاخص های مقدار متوسط
- ب - میانگین حسابی
- پ _ میانه
- ت - نما
- ۲ _ میانگین، میانه و نمای یک سری نمره خام را حساب کنند.
- ۳ _ میانگین، میانه و نما را در جدول های فراوانی محاسبه کنند.
- ۴ _ میانگین را از روش کوتاه در نمرات خام و هم در توزیع فراوانی محاسبه کنند.
- ۵ _ میانگین کلی را در گروه های برابر و هم در گروه های نابرابر به دست آورند.
- ۶ - حالت منحنی را با توجه به شاخص های مقدار متوسط مشخص کنند.

فصل پنجم: پارک ها

از دانشجویان، معلمین و کلیه خوانندگان عزیز انتظار می رود پس از مطالعه مطالب این فصل بتوانند :

- ۱ - واژه های زیر را تعریف کنند.
- الف _ پارک   ب _ دهک   پ _ صدک   ت - رتبه درصدی
- ج _ چولگی   چ - برجستگی یا پخی
- ۲ _ مورد استفاده پارک ها در حرفه معلمی را توضیح دهند.
- ۳ _ در توزیع های فراوانی صدک ها، دهک ها و پارک ها را محاسبه کنند.
- ۴ _ حالت منحنی را با پارک ها مشخص کنند.
- ۵ _ رتبه درصدی یک نمره را در توزیع فراوانی محاسبه کنند و موقعیت آن نمره را در گروه تعیین کنند.

۶_ حالت منحنی توزیع فراوانی را با فرمول چولگی (SK) مشخص کنند و در مورد آن توضیح دهند.

۷_ برجستگی یا پخی منحنی یک توزیع فراوانی را تعیین کنند و آن را شرح دهند.

فصل ششم: شاخص های پراکندگی

از دانشجویان، معلمین و خوانندگان عزیز انتظار می رود پس از مطالعه مطالب این فصل بتوانند :

۱_ مفاهیم زیر را توضیح دهند :

الف_ شاخص های پراکندگی

ب_ دامنه تغییرات

پ_ انحراف چارکی

ت_ انحراف متوسط

ج_ واریانس

چ_ انحراف معیار

ح_ ضریب پراکندگی

۲_ دامنه تغییرات، انحراف چارکی، انحراف متوسط و انحراف معیار را در یک سری اعداد خام

محاسبه کنند.

۳_ عدد ثابتی را به یک سری نمره اضافه، کم، ضرب و تقسیم کنند و نتیجه را تفسیر کنند.

۴_ دو یا چند انحراف معیار را در گروه های یکسان و غیر یکسان ترکیب کنند.

۵_ ضریب پراکندگی دو یا چند گروه را در یک آزمون یا یک گروه را در چند آزمون مقایسه کنند.

۶_ انحراف چارکی، انحراف متوسط و انحراف معیار را در توزیع های فراوانی محاسبه کنند.

فصل هفتم: همبستگی

از دانشجویان، معلمین و خوانندگان عزیز انتظار می رود پس از مطالعه مطالب این فصل بتوانند :

۱_ مفاهیم زیر را تعریف کنند :

الف_ همبستگی

ب_ ضریب همبستگی

پ_ همبستگی مثبت و منفی

ت_ همبستگی صفر

ج_ همبستگی کامل مثبت و منفی

۲_ ضریب همبستگی محاسبه شده را تفسیر کنند.

۳- در ارتباط با موارد استفاده ضریب همبستگی کارل پیرسون و ضریب همبستگی رتبه ای اسپیرمن

را توضیح دهند.

۴- ضریب همبستگی اسپیرمن و پیرسون را در داده ها یا توزیع های مختلف محاسبه کنند.